

Verksamhetsberättelse för år 2025

Pargas hembygdsförening rf

Storgårdsgatan 13

21600 Pargas

www.pargashembygdsmuseum.fi/swe/hembygdsforeningen

www.facebook.com/Pargasmuseum

Allmänt

Ordenshemmets renoveringsprojekt har präglat verksamheten även under år 2025. Arbetsrummen och farstun färdigställdes under i början av året och köket renoverades under hösten (okt-dec). Under denna tid kunde ingen verksamhet hållas i huset. Programmet har trots det varit mångsidigt och även om evenemangen varit något färre har deltagandet varit aktivt. Föreningens årsmöte hölls torsdagen den 27.3.2025 i Storgårds pensionat. I mötet deltog 41 personer. Styrelsen har under verksamhetsåret 2025 sammanträtt till 9 protokollförda styrelsemöten; 16.1., 3.3., 27.3., 7.4., 21.5., 17.9., 27.10. 26.11. (e-postmöte) och 3.12.

Styrelsen (invalsår):

Lena Långbacka, ordförande
Magnus Sundman, vice ordförande (2024)
Marita Eriksson, kassör (2025)
Malena Lassus, sekreterare (2025)
Christel Söderholm, kommunikatör (2024)
Dorrit Juslin (2024)
Marcus Lepola (2025)
Tarja Suomi (2023)
Dara Vorselman (2024)

Verksamhetsgranskare:

Annica Forssell
Gustav Sundström
Bodil Mattas, suppleant

Personal: **Anne Bergström-Stenbäck**, museiamanuens (Pargas stad)
Anni Hagström, 1.10.-31.12.2025, digitalisering och katalogisering av fotosamlingarna (Museiverket)
Catharina Karlstedt, 15.9.-15.12.2025, digitalisering av arkivhandlingar (lokalhistoriskt stipendium, Svenska kulturfonden)
Emil McCartan, 12.5.-15.8.2025, museipraktikant, (lokalhistoriskt stipendium, Svenska kulturfonden)
Marcus Lepola, 1.4.-30.9.2025, museipedagog (Pargas stad)

Sommarpersonal:

Linnea Andersson, Anni Hagström och Melina Lindholm, guider på museibacken och för Industrimuseet
Adrian Laulajainen, stadens sommarjobbare, en månad
Edvin Lepola, gräsklippning

Föreningens medlemmar:

Föreningen har per den sista december 2025 totalt 166 medlemmar, varav 1 hedersmedlem, 42 ständiga medlemmar och 123 årsmedlemmar. Under året har föreningen fått elva nya medlemmar, sex medlemmar har avlidit och sex har avgått.

Föreningen har utnyttjat medlemsregistersystemet Desky för att via e-post hålla kontakt med medlemmarna. 117 medlemmar har uppgett en fungerande e-postadress. Också faktureringen av medlemsavgiften har skett via systemet per e-post då det varit möjligt. Medlemstidningen skickades i vanlig ordning ut per post i maj.

Hembygdsföreningen är som medlem ansluten till bl.a. Invånarföreningen Gamla Malmen i Pargas, Curatio Byggnadsvårdsföreningen i Åboland rf, Pargas hobbyförening, Finlands Museiförbund rf, Egentliga Finlands museer rf samt Finlands Svenska Hembygdsförbund rf.

Kommunikation

Infobrev till medlemmarna har sänts per e-post via Desky ungefär en gång i månaden och den traditionella medlemstidningen sändes per post i maj. Föreningsspalten i PK används också för information till medlemmar och allmänheten. Strävan är att öka kommunikationen på webben och sociala medier men även kontakten till andra medier är viktig.

GDPR

Dataskyddsbeskrivning för föreningen finns tillgänglig i samband med medlemsrekrytering och på föreningens webbsida.

Föreningens ekonomi

Under verksamhetsåret har föreningen erhållit följande understöd:

För verksamheten:

- Pargas stad 15 000 €
- Svenska kulturfonden 15 000 € (museipedagogisk verksamhet)
- Martha och Albin Löfgrens fond 5 000 €
- William Thurings stiftelse 2 000 €
- Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius 1 000 €
- Konstsamfundet 4 000 €
- Nygréns stiftelse 1 000 €
- Brita Maria Renlunds stiftelse 3 000 € (för barnverksamhet)
- Aktiestiftelsen 1 000 € (museipedagogisk verksamhet)
- Otto Malms stiftelse 1 500 € (museipedagogisk verksamhet)

Projektbidrag:

- Museiverket 5 000 € (katalogisering), delvis överfört till 2026
- Nordkalk 500 € (digitalisering av Industrimuseets fotografier)
- Svenska folkskolans vänner 320 € (gårdsgårdskurs)

I samband med att Pargas krigsveteraner rf under 2025 lade ner verksamheten och likviderade föreningen beslöt man överföra de kvarvarande medlen till Pargas hembygdsförening rf. Hembygdsföreningen bildade sektionen "Krigsveteranernas minne" inom vilken traditionerna gällande uppvaktningen vid olika minnesmärken kan upprätthållas.

Föreningens resultaträkning uppvisar ett överskott på **0000,00** euro för verksamhetsåret 2025. I övrigt hänvisas till föreningens resultat- och balansräkning. Bokföringsbyrån Memera sköter föreningens bokföring.

Utställningar och projekt

Sommarutställningar

Under sommaren två utställningar i Ordenshemmet. "Miniatyrvärldar" under juni-juli och en utställning om byggnadsvård i augusti. Utställningen "Miniatyrvärldar" visade miniatyrer som finns i museets egna samlingar samt modeller och dockhus inlånade av Marita Ake och Anne Bergström. Utställningen "Byggnadsvård" sammanställdes i samarbete med byggnadsvårdsföreningen Curatio rf.

Frivilligverksamheten

Föreningens medlemmar har under året engagerats för olika evenemang och projekt. Påskevenemanget "Påskskoj" har visat sig vara mycket populärt och genomfördes också 2025. Medlemmarna har, under ledning av **Dorrit Juslin**, ställt upp med förberedelser, pysselverksamhet för barn, servering mm. Cirka 130 personer besökte evenemanget.

Under året har inga allmänna frivilligträffar ordnats men gården och stugorna har ställts i ordning vid både vår- och hösttalkon. Talkon har också ordnats inom Ordenshemmets renoveringsprojekt. Mindre grupper har även träffats utöver detta.

I september var en medlemsresa till Finby och Bjärnå inplanerad men blev inhiberad pga för få deltagare.

En trädgårdsgrupp, ledd av trädgårdsmästare **Titti Edfelt**, har jobbat med att planera och förverkliga utvecklandet av trädgården och det stora grönområdet som omgärdar museibyggnaderna. Tidigare har man bl.a. anlagt olika typer av odlingstäppor med referens till den byggnad och tidsperiod i vars närhet de iordningställts. Trädgårdsprojektet har fortsatt 2025 med flera planteringar och bakom Kirjalagården har det anlagts en odlingsruta med traditionella sädesslag. Under sommaren har två av Titti Edfelts bikupor varit placerade på föreningens tomt och honungen är till salu i museishopen.

Vi har också utvecklat den pedagogiska verksamheten genom att utnyttja trädgården och täpporna inom olika museipedagogiska koncept. Bland annat Malmsskolas eftis har deltagit i skördeprogrammet, dvs skördat det de sådde på våren och tillrett och ätit maten. Programmet är tänkt att fortsätta både vår och höst.

Stickgruppen YlleVillat, ledd av **Marita Ake** har under året träffats ungefär en gång i månaden. Gruppen planerar nya produkter utgående från textilier i samlingarna till försäljning samt att sticka ett täck till 100-årsjubileet. Under hösten tillverkades en julkalender, bestående av små stickade sockor, som lottades ut på julmarknaden. Under hösten gjorde gruppen en utfärd till handarbetskaféet Käsityökupla i Åbo.

Också gruppen för hembygdsforskning som startades 2023 har fortsatt sin verksamhet. Gruppen leds av museiamanuens **Anne Bergström** och den nu aktuella forskningen gäller museistugornas bakgrund, vem som bott i dem och hur de levat.

Skötseln av fåren på Gamla Malmen har avslutats delvis pga att avtalet om betesmark har sagts upp av staden och den fortsatta skötseln blev för betungande. Fåren har flyttat till en gård i Letala.

Den nyinrättade sektionen för veteranernas minne har under året sammankommit till sex lunchträffar med 8–10 deltagare per gång. Sektionen har deltagit med uppvaktning vid olika minnesmärken på Nationella veterandagen (27.4.2025), De stupades dag (18.5.2025) samt självständighetsdagen (6.12.2025). Sektionen deltog även med kransnedläggningen vid jordfästningen av Pargas sista krigsveteran den 6.11.2025.

Verksamheten handhas av **Stig-Göran Byskata, Gustav Sundström och Erik Törnqvist.**

Örtagården på museibacken har skötts av **Anne-Maj Öhman.**

Kurser

I maj ordnades en kurs i gårdsgårdsbygge på museibacken. I och med byggandet av en ny gårdsgård kunde man samtidigt upprätthålla och föra kunskapen om hantverket vidare. Titti Edfelt fungerade som lärare. Deltagarna fick lära sig om både materialet, terminologin och själva processen.

100-årsjubileet

Föreningen fyller 100 år 2028. En arbetsgrupp bestående av Lena Långbacka, Anne Bergström-Stenbäck, Christel Söderholm, Malena Lassus och Dara Vorselman har börjat planera åtgärder inför och programmet för jubileumsåret. I planerna ingår bla en bokutgivning, en mottagning, föreläsningar och specialguidningar. Ambitionen är dessutom att fastigheterna och trädgården är i extra fint skick inför jubileumsåret. Möjligheter till finansiering och samarbete kring jubileet med andra aktörer har diskuterats.

Finansiering för förberedelserna för jubileet har beviljats av Martha och Albin Löfgrens fond.

Samarbete

Hembygdsföreningen samarbetar kontinuerligt med olika föreningar och organisationer och har förverkligat olika projekt med bland andra Pargas 4H, Pargas släktforskare, Sydkustens landskapsförbund, Skärgårdsguiderna, Sagalunds museum, Egentliga Finlands museer r.f, Pargas stad, Kamratförbundet i Skären r.f, Invånarföreningen Gamla malmen, Pargas Marthaförening, Paraisten Martat och Pargas svenska församling.

Föreningen samarbetar också i hög grad med skolor, småbarnspedagogiken, eftermiddagsverksamhet, fria bildningen och grundläggande konstundervisning på orten.

Den 1.9. 2025 hölls ett informationsmöte för föreningar verksamma på gamla Malmen. Mötet hade sammankallats för att diskutera riktlinjer och kriterier för användningen av medel ur den av föreningen förvaltade Fonden för Gamla Malmen.

I år har ett bidrag om 690 euro utbetalts ur fonden till Invånarföreningen Gamla Malmen rf för anskaffning av en luftvärmepump.

Under december ordnades pepparkakstävlingen "Pargas bygge". Bidragen ställdes ut i Jordkällarens skyltfönster och vinnaren, som röstats fram av publiken, korades på julmarknaden. Åtta bidrag lämnades in och totalt 220 röster avgavs. Vinnare blev "Utö fyr" byggd av Varhas enhet för rehabiliterande arbetsverksamhet "Kiikari". Tävlingen ordnades i samarbete med Gamla Malmens invånarförening, Pargas Marthaförening, Paraisten Martat och Pargas stad.

Museibyggnaderna

Det finns ett ständigt behov av reparationer av byggnaderna på museibacken och nödvändiga mindre reparationer och underhåll görs kontinuerligt utgående från de kartläggningar och planer som görs årligen.

Under år 2025 har följande större reparationer gjorts:

- Takrännorna på Kirjalahuset har förnyats
- Dräneringen vid Kirjalagården har förbättrats
- Fönstergaveln på Malmnässtugan har reparerats
- Fönstret på Sjömansänkas stuga har reparerats

Kvarnen från 1800-talet, är en av få bevarade sytningskvarnar där maskineriet är i ursprungligt skick. Hösten 2024 drabbades kvarnen av en höststorm och vingarna blåste ner. Kvarnen bör restaureras. En del av reparationskostnaderna täcks av försäkringsbolaget. Under året har olika möjligheter till finansiering utretts och planen är att restaureringen kan påbörjas under 2026.

Projekt Ordenshemmets tillgänglighet och hållbarhet

Renoveringen av Ordenshemmet fortsatte planenligt under året. Under perioden december 2024 till februari 2025 var fokus på norra farstun och arbetsrummen invid köket. Under oktober - december gjordes en totalrenovering av köket. Tömning av utrymmen och sortering av material samt målningsarbeten och små reparationer har gjorts med talkokraft, medan professionell arbetskraft har anlitats för konstruktioner, elarbeten, VVS-arbeten, golvslipning och -målning i köket samt installation av köksskåp.

Bland annat följande åtgärder har färdigställts under 2025:

- Ramp färdigställdes vid huvudingången
- Renoveringen av farstun vid huvudingången slutfördes. Kunddisken och museishopen förnyades och besökstoaletterna, av vilka den ena gjordes om till en invatolett, renoverades.
- Nytt golv lades i farstun och alla ytor målades
- Arbetsrummen invid köket ytrenoverades, dvs golven slipades och målades och väggar och tak målades, fönstren tätades och fönsterbräderna förbättrades
- Inredningen förnyades delvis med nya skrivbord, hyllor och nytt värmeelement i ena rummet

Köket:

- Tak, väggar och lister målades
- Väggen under det ena fönstret reparerades
- Golvet slipades och målades
- Elsystemet uppdaterades, ny eltavla installerades
- Kakelugnarna kontrollerades, kakelugnen i salen visade sig vara igenmurad medan kökets kakelugn är fullt användbar. Skyddsnät för fåglar lades på skorstenen.
- Köksinredningen förnyades
- Dörren mellan köket och salen slipades och målades

Syftet med projektet är att restaurera och modernisera byggnaden invändigt, utan att göra intrång på husets karaktär. På detta sätt vill vi förlänga husets livslängd, satsa på hållbara och energisnåla lösningar samt göra huset mera tillgängligt och ändamålsenligt för dagens behov. Renoveringen av salen påbörjas hösten 2026 och hela projektet beräknas vara klart senast i april 2027. Föreningens ordförande Lena Långbacka är ansvarig för projektets genomförande.

Projektet förverkligas med stöd av

Museiverksamheten

Inträdesavgifterna till museerna var 5,00 euro under 2025.

Hembygds museet var öppet för allmänheten 3.6-31.8 2025 ti-sö kl.11-16. Museet besöktes under året av 2 250 personer.

Industrimuseet höll öppet 3.7-10.8.2025 to-sö kl. 11-16. 360 personer besökte museet.

Museistugorna på Gamla Malmen i samband med "Öppet hus", olika marknader och andra evenemang var väl besökta. Branddepåns ytterdörrar hölls öppna mellan vårdagjämning och höstdagjämning

Under sommaren ordnades flera specialprogram på museibacken. En trädgårdsdag ordnades i juni med tillverkning av midsommarkransar, fröförsäljning, mm. I samarbete med Pargas stad ordnades två konserter.

Konsert på museibacken med Frida Andersson och Therese Karlsson

Det populära evenemanget "Barnens museidag", som lockar besökare i alla åldrar, ordnades i juni. Temat i år var att bygga "lådhem".

I augusti höll stugorna på Gamla Malmen öppna i samband med Skärgårdsguidernas evenemang och besöktes av ett hundratal personer. Under Egentliga Finlands museidag, också i augusti, var det öppet hus på museibacken.

Skolklasser på både lågstadie- och högstadienivå har besökt både hembygdmuseet och industrimuseet och har fått ta del av olika temavisningar.

I hembygdmuseet ordnades ett omfattande pedagogiskt skördeprogram. Malms skolas eftis har deltagit i skördeprogrammet genom att så och skörda och därefter tillrett och ätit maten. Alla förskolebarn i Pargas, totalt ca 120 barn, har gruppvis deltagit i verksamheten under perioden 15-26.9.2025 för att bekanta sig med varifrån maten kommer och hur man tar tillvara olika produkter. Barnen har bl.a. kärnat smör och bakat knäckebröd.

Förutom eftis och förskolebarnen har även 4H deltagit i programmet.

Samlingarna

Under året har museet tagit emot ett antal donationer. Över alla donerade föremål finns en särskild förteckning.

Det arbetsdryga jobbet med att katalogisera och avfotografera föremålen digitalt i samlingsförvaltningsprogrammet Aina har fortsatt även 2025 tack vare praktikanter som fått lokalhistoriska stipendier från Svenska kulturfonden. Cirka 1 800 föremål har överförts till Finna, söktjänsten för kultur- och vetenskapsmaterial i Finland.

Också arbetet med att digitalisera museets fotosamlingar har fortsatt tack vare bidrag från Museiverket. 700 fotografier har hittills digitaliserats och katalogiserats av vilka 550 har publicerats på Finna.

Fredrikastugan

Tarja Suomi skötte under året caféverksamheten i Fredrikastugan. Caféet höll regelbundet öppet under sommaren och även för grupper enligt överenskommelse.

Branddepån

Ytterdörrarna till branddepån hölls öppna mellan vårdagjämning och höstdagjämning. Dessutom hölls depån öppen i samband med evenemanget "Öppet hus" på Gamla Malmen.

Hållbarhet

Olika aspekter på hållbarhet är drivkraften i hela verksamheten. Föreningens hållbarhetsplan står som grund för verksamheten och föreningen beaktar hållbarhet konkret bland annat genom att:

- välja hållbara och naturenliga material i verksamheten
- välja lokala leverantörer och produkter där det är möjligt
- undvika slöseri med resurser
- behandla alla människor jämlikt och erbjuda verksamhet till låga kostnader
- ta väl vara på frivilliga, välkomna olika grupper på samma villkor

Aktiviteter och evenemang

Tid	Aktivitet	Samarbetspart	Antal delt.
16.4.	Påskskoj, påskevenemang för hela familjen		130
28.4.	Gårds- och städtalko		9
13.5.	Odlingsdag med Malms skolas eftis		14
19.- 20.5	Kurs i gårdsgårdsbygge	Titti Edfelt	9
15.6.	Konsert med Frida Andersson och Therese Karlsson	Pargas stad	80
18.6.	Trädgårdsdag		25
25.6.	Barnens museidag		150
28.6.	Konsert för barn "Peter och vargen"	Martin Granström mfl	85
5.8.	Museistugorna på Gamla Malmen öppna	Skärgårdguiderna	110
31.8.	Egentliga Finlands museidag, öppet hus		100
1.9	Möte om fonden för Gamla Malmen	Curatio	15
9.9.	Skördeprogram med Malms skolas eftis		13
15.- 26.9.	Skördeprogram med förskolor i Pargas		120
22.9.	Skördeprogram med Pargas 4H		7
23.9.	Filmkväll "Åboländskt sjöslag"	Kamratförbundet i skären rf	70
29.9.	Gårdstalko		8
29.10.	Gårdstalko		9
30.10.	Yllevillat utfärd till Käsityökupla		5
8.12.	Hembygdsforskningsträff		3
	Yllevillat träff en gång i månaden		3-5p/ gång
13.12.	Gamla Malmens julmarknad, försäljning och öppet hus i Björkfeldtska lillstugan Grötförsäljning och lotteri Ella Jansson	Invånarföreningen Gamla Malmen	200+ 150

13.12.	Pepparkakstävlingen "Pargas bygge" vars vinnare korades på julmarknaden. Åtta bidrag deltog, 220 röster gavs	Gamla Malmens invånarförening, Pargas Marthaförening, Paraisten Martat och Pargas stad	
14.12.	Julgröt för fårskötarna		11

Styrelsens tack

Styrelsen framför ett stort tack till museiamanuens **Anne Bergström-Stenbäck** för yrkesskicklighet, samarbetsvilja och allt arbete för hembygdsföreningen. Tack också till övrig personal under året.

Alla talkojobbare och hembygdsvänner tackas för det mycket viktiga frivilliga arbetet för museet och för hembygden.

Vi vill också tacka alla föreningar som vi samarbetat med under året samt Byggnadsvårdsföreningen Curatio och Parfix för gott samarbete gällande byggnadsvård.

Föreningen tackar Pargas stad och övriga bidragsgivare, såsom fonder, föreningar och enskilda utan vilkas stöd verksamheten inte skulle vara möjlig.

Styrelsen för Pargas hembygdsförening r.f

